

Vergaderjaar 2012–2013

29 344

Terugkeerbeleid

Nr. 90

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 28 september 2012

Met deze brief informeer ik u, mede namens de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, over de terugkeer van vreemdelingen naar Ghana en de aanpak van het kabinet om de medewerking van Ghana aan terugkeer te vergroten. In de Kamerbrieven «Internationale Migratie en Ontwikkeling» (10 juni 2011, Kamerstuk 30 573, nr. 70) en «Terugkeer in het Vreemdelingenbeleid» (6 juli 2012, Kamerstuk 19 637, nr. 1566) is uiteengezet op welke wijze het kabinet het beleid op het gebied van Migratie en Ontwikkeling alsmede de terugkeer van vreemdelingen vorm geeft. Tevens is daarbij uiteengezet welke instrumenten daarvoor gebruikt kunnen worden.

Als het gaat om gedwongen terugkeer is de medewerking van landen van herkomst cruciaal. Gedwongen terugkeer kan immers niet plaatsvinden als de autoriteiten van het herkomstland daarvoor geen toestemming geven. Daarom wordt hierop, onder verwijzing naar internationale verplichtingen en afspraken, in internationale contacten en in het bilaterale verkeer met andere landen kabinetsbreed ingezet. Op het moment dat herkomstlanden niet of onvoldoende meewerken aan terugkeer van hun eigen onderdanen, zou dit consequenties kunnen hebben voor de bilaterale samenwerking met deze landen, inclusief de eventuele OS-middelen die via de regering lopen, en zou het principe van conditionaliteit, het stellen van voorwaarden, kunnen worden toegepast.

Ghana werkt al jaren onvoldoende mee aan de terugkeer van zijn eigen onderdanen. Vermeende Ghanese vreemdelingen, die geen geldig reisdocument bezitten en Nederland moeten verlaten, worden door de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gepresenteerd aan de Ghanese ambassade. Hierbij wordt beoogd dat de ambassade op basis van een nationaliteitsonderzoek enerzijds de Ghanese nationaliteit vaststelt en anderzijds een vervangend reisdocument verstrekt om de terugkeer van de vreemdeling te effectueren. De DT&V beschikt in voorkomende gevallen over (kopieën van) documenten die de identiteit ondersteunen of over eerder verstrekte vervangende reisdocumenten en probeert onder andere op basis van deze

documenten een vervangend reisdocument te verkrijgen. De Ghanese autoriteiten zijn niet in staat gebleken om in de meeste evidente gevallen over te gaan tot het tijdig verstrekken van een vervangend reisdocument.

Conform de uitgangspunten van de strategische landenbenadering heeft het kabinet ingezet op een brede dialoog met Ghana om de bovengenoemde problematiek op te lossen. Zowel in Accra als in Den Haag is er in de afgelopen jaren op verschillend niveau, waaronder ministerieel, intensief gesproken met de Ghanese autoriteiten over verbetering van de samenwerking op het gebied van terugkeer. Verbeteringen bleven echter uit. Uiteindelijk heb ik besloten om, op basis van het principe conditionaliteit, Ghana te korten op de OS-hulp die de regering aan Ghana beschikbaar stelt. Alvorens uitvoering te geven aan dit besluit is in juni van dit jaar in een gesprek met de Ghanese ambassadeur aangekondigd deze maatregel door te voeren indien medewerking aan terugkeer niet significant zou verbeteren.

Nu de balans is opgemaakt heb ik geconstateerd dat de medewerking aan gedwongen terugkeer niet is verbeterd. Ik heb dan ook ingestemd met het effectueren van een korting van de OS-hulp aan Ghana met een bedrag van 10 miljoen euro. In het meerjarenplan 2012–2015 bedraagt het totale budget voor Ghana ruim 170 miljoen euro. Er zal specifiek worden gekozen voor programma's waarbij de overheid als instituut getroffen wordt door de korting. Indien na doorvoering van deze maatregel nog geen verbetering in de samenwerking met de Ghanese autoriteiten valt te constateren op het punt van afgifte van vervangende reisdocumenten dan zal het kabinet zich beraden op mogelijke vervolgstappen.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen